

Özet Bülten

Tarih : 24.07.2017

Sayı : 2017/46

Değerli Müşterimiz;

E-Fatura sistemine kayıtlı mükelleflerin **gümrük beyannameli mal ihracı** işlemlerinde, **e-fatura uygulaması** 01.07.2017 tarihi itibarıyla başlamıştır. Konuyla ilgili en son 13.07.2017 tarih ve 2017/40 sayılı sistem arzısı ve kesinti hallerini içeren Özet Bültenimiz gönderilmiştir.

Bu çerçevede mal ihracına ilişkin faturaların; elektronik olarak e-fatura sistemindeki işleyişi, iş akışı, ek bilgiler ve kurallara **uygulayıcıların kullanımı açısından** aşağıdaki açıklamalarda bulunulmuştur.

Ayrıca ihracat e-fatura düzenlenmesi uygulamalarında sıkça karşılaşılan soru ve verilen cevaplar, uygulayıcılara yön vermesi amacıyla özet bültenimize ek yapılmıştır.

1. İhracat Faturası

İhracat faturalarının e-fatura olarak düzenlenmesi zorunluluğu sadece **Gümrük Beyannamesi ekinde** yer alan **mal ihracı faturaları** için geçerlidir. Diğer belgelerin (serbest bölge işlem formu, transit ticaret formu vb.) ekinde yer alan ihracat faturaları e-fatura **kapsamında değildir**.

Bu kapsamda düzenlenecek faturalarda; profil tipi **ihracat**, fatura tipi **istisna** seçilerek, **gümrük beyannamesine konu olmayan** diğer durumlarda ise profil tipi **temel fatura/ticari fatura**, fatura tipi **istisna** seçilip ilgili istisna kodu ile fatura düzenlenmelidir.

2. İhracat Faturasının İş Akışı ve Roller

İhracat faturasının elektronik ortamda oluşturulmasında, kullanılan e-fatura formatının ek bilgilerinden destek alınmalıdır. Özelleşmiş halinin, aşağıda tarif edilen iş akışı ile yapılması gerekir.

Kullanıcılar fatura düzenlerken aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir.

- Fatura sisteminde olmalıdır.
- Düzenlenecek ihracat faturalarında alıcı bilgilerine ilaveten, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının bilgilerine de yer verilmelidir.
- Düzenlenen faturalar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı sisteminde görülmelidir.

İhracat faturalarının elektronik ortamda işleyişi için gerekli 4 farklı rol vardır. Söz konusu roller ve tanımları aşağıdaki başlıklarda yer almaktadır.

a. Fatura Düzenleyen

İhracatta firmaların karşılaşılabileceği özellikli durumlar ve sorunlarda hızlı bir şekilde aksiyon alınmalıdır. Uygulamada mobil araçlarla yapılan **duyuru ve kullanım** şekillerinden istifade edilmelidir.

Bu kapsamda GİB portal uygulaması tek başına henüz yeterli mobiliteye sahip değildir. Bu nedenle e-fatura mükelleflerinden ihracat yapan ve GİB portal uygulamasından yararlanan mükelleflerin; karşılaşılabileceği özellikli durumlar ve sorunlara hızlı bir şekilde aksiyon alınmasını sağlamak bakımından ivedilikle **alternatif yöntemlerin** değerlendirilmesi önerilmektedir.

İhracat faturasını **düzenleyenin sistemdeki rolü** aşağıdaki şekildedir.

e-Faturayı ve sistem yanıtını;

- Oluşturmaya imkan verir/oluşturur,
- Elektronik olarak imzalar veya mali mühür ile onaylar,
- Muhafaza altına alır,
- Faturayı iletir,
- İhracat için faturada gereken ek bilgileri sağlar,

Merkez'den gelen uygulama yanıtını ve sistem yanıtını;

- Alır,
- Veri aktarım protokolü ile belirtilen veri kurallarına uygunluğunu denetler,
- Kaydeder,
- Elektronik imza veya mali mühür doğrulamasını yapar,

GİB veya GTB sistemlerinde bir sorun yaşandığında(1210 veya 1220 kodu alındığında);

-İhracat işlemlerinin aksamaması için **e-faturaların kağıt çıktılarına** istinaden **gümrük çıkış işlemleri tesis edilebilir.**

-Bunun için söz konusu e-fatura kağıt çıktısının bir örneği alınmalıdır.

-e-Fatura uygulaması öncesinde kullanılan matbu(kağıt/e-arşiv) faturada olduğu gibi, belge üzerine ihracatçı tarafından kaşe ve imza tatbik edilmelidir.

-Gümrük çıkış beyannamesine "0100" belge kodu eklenerek ihracat işlemlerine devam edilebilir.

-Sistemde yaşanan aksaklık giderildikten sonra Gümrük Ticaret Bakanlığı(GTB) tarafından gerekli sistem yanıtına dönüş yapılır.

-e-Faturanın GTB portalı üzerinden manuel olarak kapatılması gerekmektedir.

-Ancak manuel kapatma işlemi ile ilgili olarak gerekli altyapı hazırlıklarına devam edildiğinden idare konuyla ilgili ayrıca duyuru yapacaktır.

Fatura düzenleyen tarafından oluşturulan belgeler;

- öngörülen şemalara,
- şema kurallarına,
- diğer veri kurallarına,
- standartlara

uygun olmak zorundadır.

Ayrıca fatura düzenleyen, kullandığı uygulama ile ilgili her adımda **loglama**(ip numaralarının kaydedilerek, rapor halinde sunulması) yapmak zorundadır.

b. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Kendisine gelen ihracat faturalarını, gümrük beyannamesi ekinde alan kurumdur.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı **ihracat faturasını**;

-Elektronik ortamda sistemine alır,

-Alınan fatura için, 23 haneli bir referans numarası üretir.

-23 haneli referans numarasını Gümrük ve Ticaret Bakanlığı portalı aracılığıyla ihracat faturasını düzenleyen firmaya bildirir.

-23 haneli referans numarası ile belge tarihi gümrük beyannamesinin 44 no'lu kutusunda "**Belge Referans No**" ve "**Belge Tarihi**" alanlarında firma tarafından beyan edilir.

-Gümrük beyannamesinin tescilinden önce/sonra **faturada değişiklik** yapılması gerektiğinde, değişiklik yapılacak olan fatura ve bu fatura için alınan referans numarası iptal edilir.

-**İptal edilen fatura** için alınan referans numarası **beyannamenin tescilinde kullanılamaz.**

-Gümrük işlemleri mevzuat dahilinde sonuçlandırılır.

c. Merkez

Merkez faturaların;

- Elektronik belge olarak düzenlenmesi,
- Elektronik olarak imzalanması veya mali mühür ile onaylanması,

- Saklanması ve iletilmesi,
- Fatura bilgilerinin veri standartları ve formatına uygun biçimde aktarılması,
- Muhatabı tarafından alınmasına,

ilişkin belirlenen usul ve esasları uygular ve denetler.

Merkezin rol tanımı ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir.

- Veri aktarımında kullanılacak "Veri Aktarım Protokolünün" tasarımını yapar.
- Tanımlanan sistemin sunucu tarafının teknik altyapısını hazırlar ve gerçekleştirir.
- Sunucu tarafına yansıtılan değişikliği yapar,
- Sunucu tarafını yönetir.
- Kendisine gelen e-faturayı ve uygulama yanıtını,
- Alır,
- Veri aktarım protokolü ile belirtilen veri kurallarına uygunluğunu denetler,
- Kaydeder,
- İlgili adrese iletir,
- Sistem yanıtı oluşturur ve ilgili adrese iletir.
- Kendisine gelen sistem yanıtını;
- Alır,
- Veri aktarım protokolü ile belirtilen veri kurallarına uygunluğunu denetler,
- Kaydeder,
- İlgili adrese iletir,

Merkez, uygulama ile ilgili her adımda loglama yapar.

d. Alıcı Kurum

İhracat faturasındaki malı/malları satın alan kurumdur. İhracat e-faturasını kendi ülkesindeki işlemleri için satıcı kurumdan talep edebilir.

3. Uygulama Yanıtı Formatı ve Senaryolar

E-Fatura UBL TR 1.2 temel standardından farklı ihracat faturasına dönülen uygulama yanıtında bulunması gereken bilgiler senaryolara göre aşağıda belirtilmiştir.

Uygulama yanıtı bilgilerinde ProfileID:İHRACAT girilmelidir. GTB tarafından gönderilecek uygulama yanıtlarının zamanaşımı süresi yoktur. Entegratörlerce ihracat faturasına yönelik GTB tarafından gönderilen uygulama yanıtları dönüş sürelerine bakılmaksızın kabul edilir.

Senaryo:1-GTB sistemine düştükten ve faturadaki kalemlerin GTB tarafından kontrolü gerçekleştirildikten sonra uygun görülürse gümrük çıkış beyannamesine konu edilip malların yurt dışı çıkışının gerçekleşmesi ve gümrük çıkış beyannamesinin kapatılması durumunda;

Eylem: GTB tarafından "**Kabul Uygulama**" yanıtı verilir.

Senaryo:2-Bir faturada mal kalemlerinden, bir kısmının yurt dışına çıkış işlemlerine başlanması ama bir kısmının henüz çıkış tarihinin belli olmaması durumunda; (örneğin, bir faturada yer alan 100 kalem maldan, 70 kaleminin yurt dışına çıkacağı bilinmesi ancak 30 kaleminin ise ileriki bir tarihte çıkacağı planlanması halinde)

Eylem: GTB tarafından söz konusu faturaya “**Red Uygulama**” yanıtı gelecektir. Çıkış işlemleri gerçekleştirilecek 70 birim mal için yeni bir e-fatura düzenlenecektir. Bu faturaya göre gümrük çıkış işlemleri tamamlanacaktır. Yeni düzenlenen 70 birimlik malı ihtiva eden e-fatura için GTB “**Kabul Uygulama**” yanıtı verecektir.

Daha sonra gümrük çıkış işlemine konu edilecek 30 birimlik mal ihracı için yeni bir e-fatura düzenlenerek gümrük işlemleri tamamlanacaktır. Bu fatura için de GTB “Kabul Uygulama” yanıtı, ihracatın gerçekleşmesi ile birlikte dönecektir.

İhracat işlemlerinde e-fatura uygulaması kapsamında **bir fatura**, sadece **bir gümrük çıkış beyannamesine konu** olabileceği unutulmamalıdır.

Senaryo:3-E-Fatura, GTB sistemine düştükten sonra faturada yer alan kalemlerden hiçbirinin, gümrük çıkış beyannamesine konu edilmeden GTB tarafından kabul görmemesi durumunda;

Eylem: GTB tarafından “**Red Uygulama**” yanıtı verilecektir. Bu yanıt üzerine mükellef yeni bir fatura düzenleyerek tekrar gönderecektir.

Senaryo:4-Bir faturada (X) kalem mal gösterildiği halde, gümrük çıkış beyannamesinde daha fazla kalem mal gösteriliyorsa, (örneğin, bir faturada 100 kalem mal gösterildiği halde, gümrük çıkış beyannamesinde 130 kalem mal yer alıyorsa)

Eylem: 100 kalemlik fatura kabul edilip, GTB sisteminde yer alan belge numarasıyla eşleştirilerek gümrük çıkış beyannamesi gönderilecektir. Ek olarak çıkartılmak istenen 30 kalem için ise ihracatçı tarafından ayrı bir e-Fatura düzenlenecektir. Bu fatura için alınacak belge numarası aynı GÇB'ye eklenecektir. Sistem her fatura için “Kabul Uygulama” yanıtı verecektir.

Saygılarımızla,
Hasan Zeki Süzen (YMM) – Ekrem Kayı (YMM)